



# Provincie Noord-Brabant

Provinciehuis  
Brabantlaan 1  
Correspondentie-adres:  
Postbus 90151  
5200 MC 's-Hertogenbosch  
Fax: (073) 614 11 15

Stafgroep Middelenbeleid, Control en Ondersteuning

Telefoon (073) 681 28 12

Ons kenmerk: 794224  
Uw kenmerk : 779795  
Afdeling : Financiën  
Doorkiesnr.: 073-6812028  
Bijlagen : div.  
Datum : 27 november 2001  
Onderwerp : uw brief d.d. 5 september  
2001 inzake jaarrekening  
2000

AAN drs. L.W. Verhoef  
Kersengaard 13  
3962 JR WIJK BIJ DUURSTEDEN

Geachte heer Verhoef,

Hierbij delen wij u mee dat uw bovengenoemde brief door Provinciale Staten van Noord-Brabant op 12 oktober 2001 voor kennisgeving is aangenomen, met dien verstande dat de brief ter bespreking wordt aangeboden aan de Rekeningcommissie.

Bijgaand doen wij u toekomen de betreffende stukken die wij aan de Rekeningcommissie terzake hebben gestuurd. Of er nog richting uwerzijds een vervolgreactie komt hangt af van zowel de Rekeningcommissie als van het college van Gedeputeerde Staten daarna.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,  
De griffier

M. Bruinsma

De voorzitter

mr. F.J.M. Houben

## VOORSTELLEN VOOR DE REKENINGCOMMISSIE

ten behoeve van bespreking van de tekst van de brief van drs Verhoef dd 5 september m.b.t. de Jaarrekening 2000.

Afd. Financiën, 5 november 2001

---

In onderstaand commentaar van de afdeling Financiën, ten behoeve van overleg in de Rekeningcommissie, is dat commentaar verdeeld naar aparte punten. Die punten zijn in de kantlijn van de brief zelf aangegeven.

### Punt:

1. Mee eens dat de jaarrekening een belangrijk document is. Voor de zaken als in de eerste alinea omschreven, behalve dan voor de betrouwbaarheid van de lopende en de komende begroting. Daarvoor gelden bij ons andere controle-mechanismen.
2. Naar onze mening is het niet juist om te stellen dat van de jaarrekeningen en begrotingen – van de provincie noch van de Brabantse gemeenten – in het algemeen niet veel klopt en hoogst onbetrouwbare documenten zouden zijn. E.e.a. mag – voor het provinciale deel – blijken uit het vervolggcommentaar op betreffende brief.
3. Ook van de jaarrekening 2000 van onze provincie klopt niet veel: “Circa 700 pagina’s vol met hoogst onjuiste cijfers en onzin-teksten”, zo stelt de brief. De provincie meent dat dat niet juist is binnen de structuur van de wet en de wijze van werken:
  - de Provinciewet, de Comptabiliteitsvoorschriften en andere wetten (Fido b.v) en regelingen stellen velerlei voorschriften waaraan moet worden voldaan.
  - de accountantscontrole op de totale jaarrekening en velerlei deelverklaringen van de accountant dienen mede om de wettelijke juistheid van de verantwoording (cijfermatig en daarbij behorende toelichtingen) na te gaan en te bevestigen.
  - in het “Rapport bij de Jaarrekening” geeft de accountant weer zijn bevindingen op o.m. dit terrein.
  - tenslotte worden de Begroting en de Jaarrekening gezonden naar de Minister van Binnenlandse Zaken wiens ambtelijk apparaat daadwerkelijk de stukken onderzoekt op het al dan niet volgen van de diverse voorschriften.
4. Wij menen dat wij de diverse wetten en voorschriften afdoende volgen en krijgen daar ook geen afwijkende signalen over op hoofdpunten van de accountant of van onze toezichthouder. Wij voldoen dus wél aan de wettelijke eisen die aan ons gesteld worden inzake de jaarrekening. Hierbij dient bedacht te worden dat de wettelijke eisen en voorschriften inzake de jaarverslaggeving voor een lagere overheid als provincie en gemeente anders is – dus niet gelijk aan – dan die voor het bedrijfsleven. Voor de lagere overheden is uitdrukkelijk rekening gehouden met hun zgn. “eigenheid”. Overigens komt er binnen afzienbare tijd een wijziging van de Comptabiliteitsvoorschriften die verder opschuift richting verantwoordingseisen aan het bedrijfsleven (Burgerlijk Wetboek 2, titel 9). De provincie Noord-Brabant zal uiteraard die gewijzigde voorschriften volgen en daarmee met de Jaarrekening blijven voldoen aan datgene wat de wet ervan verlangt.
5. en
6. In de brief wordt gesteld dat alle baten en lasten in de exploitatie en daarmee in de rekening moeten worden opgenomen, dat klopt. Deze verplichting vloeit onder meer voort uit de provinciale comptabiliteitsvoorschriften en is ook onderhevig aan de accountantscontrole bij de controle van de jaarrekening. Deze regel wordt door de provincie Noord-

Brabant dan ook toegepast. De bewering dat "ettelijke miljoenen gulden aan baten en lasten buiten de rekening zijn gelaten" is echter niet juist en wordt in de brief overigens ook niet echt onderbouwd of toegelicht.

De brief stelt dat het saldo van baten en lasten in 2000 rechtstreeks kunnen worden afgeleid uit het verschil in eigen vermogen op 31 december 1999 en 31 december 2000. Die stelling geldt in het bedrijfsleven. Niet bij de overheid: In 2000 is een groot bedrag (ongeveer f 100 mln.) netto toegevoegd aan de diverse bestemmingsreserves van de provincie. De stortingen in deze reserves zijn als lasten geboekt, zijn in de Rekening opgenomen en vormen daarmee geen positief resultaat. De provincie is van mening dat zij daarmee een goede en correcte Rekening maakt conform de Comptabiliteitsvoorschriften (art. 49). Deze manier van werken heeft overigens nog nooit problemen opgeleverd noch voor de externe accountant, noch voor de toezichthouder.

7. a. Het bedrag dat wordt genoemd als "(onbekend) bedrag van de vaste activa" dat ten onrechte van "het eigen vermogen is afgetrokken" en in 2000 f 5,9 mln. zou bedragen betreft waarschijnlijk de afschrijvingen die de provincie direct ten laste brengt van de reserves.

Dit is geen "gewone" situatie. In principe komen rente en afschrijvingen steeds ten laste van de betreffende functionele posten van de gewone dienst. Het heeft niet als consequentie, zoals de brief suggereert, dat daarmee de kosten van veel activiteiten te laag worden weergegeven. Immers de kosten zijn genomen bij de stortingen in de reserves. Ook bij deze manier van werken geldt dat de provincie daarmee nooit problemen heeft gehad met de externe accountant of met de toezichthouder.

- b. Fictieve rentelasten voor f 5,6 mln op niet bestaande schulden:

De brief zegt niet waar het om zou gaan in onze Rekening. Naar onze mening wordt bedoeld de bijgeschreven rente op de reserves (= deel van het eigen vermogen). Dat is uitdrukkelijk toegestaan in de Comptabiliteitsvoorschriften. Het blijft hier steeds gaan om een verschil van regels voor het bedrijfsleven en voor de overheden.

- c. Onder het eigen vermogen zouden bedragen zijn opgenomen die geen reserves zijn maar verplichtingen.

Als voorbeeld noemt de brief een aantal nog niet bestede geormerkte rijkssubsidies. Het kan zijn dat hierbij wordt bedoeld op reserves als Bodemsanering en Stadsvernieuwing hoewel de brief hierin volstrekt onduidelijk is.

Deze kunnen echter niet als verplichtingen worden opgenomen in de administratie omdat dan ook duidelijk moet zijn wie de begunstigde partij is en voor welk bedrag / welke bedragen. Wij hebben er in dat kader, en conform de comptabiliteitsvoorschriften, bewust voor gekozen deze nog niet bestede geormerkte rijkssubsidies, mede gelet op de rol die de provincie heeft bij de uiteindelijke bestemming van deze gelden, aan te merken als bestemmingsreserves.

- d. Een voorziening voor pensioen- en wachtgeldverplichtingen jegens (oud-) gedeputeerden is inderdaad niet ingesteld cq opgenomen in de jaarrekening. Gelet op het karakter van deze toekomstige verplichtingen is de redenering gerechtvaardigd om hiervoor een voorziening in te stellen.

Er wordt momenteel door de minister van BZK onderzocht in hoeverre – sinds de wijziging per 11-10-2001 van de wet APPA (algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) – deze pensioenen kunnen worden ondergebracht in een pensioenfonds. Dit mede omdat sinds die wijziging bestaande pensioenrechten – elders opgebouwd – bij de provincie kunnen worden ondergebracht en bij de provincie opgebouwde pensioenen elders kunnen worden ondergebracht.

Op dat moment zullen wij overwegen daartoe over te gaan, waarmee op dit onderdeel het commentaar van de brief gevolgd wordt.



8. De bewering in de brief dat de indeling van de reserves en voorzieningen van de provincie Noord-Brabant een grote chaos is, is volledig ongefundeerd. Het tegendeel is juist het geval. In de afgelopen jaren is, onder andere in overleg met onze accountant, zeer nadrukkelijk bekeken wat de reserves vormen van de provincie en wat de voorzieningen moeten zijn. Dat heeft er inmiddels toe geleid dat van een groot aantal voorzieningen is bepaald dat het in feite gaat om (bestemmings)reserves. Dit is ook in de administratie en in de jaarrekeningen van de afgelopen jaren doorgevoerd en expliciet toegelicht. Ook hier volgen we de Comptabiliteitsvoorschriften: iets wordt een reserve genoemd wanneer het de kenmerken van een reserve heeft en het wordt een voorziening genoemd wanneer het de kenmerken van een voorziening heeft.  
Voorzover het gaat om de toelichtingen op de reserves/voorzieningen: dat doen we bij het instellingsbesluit door PS. er ontbreken o.i. geen wettelijke voorgescreven toelichtingen. Overigens willen we in het kader van de derde Nota Kapitaaldienst e.e.a. verder saneren en vastleggen.